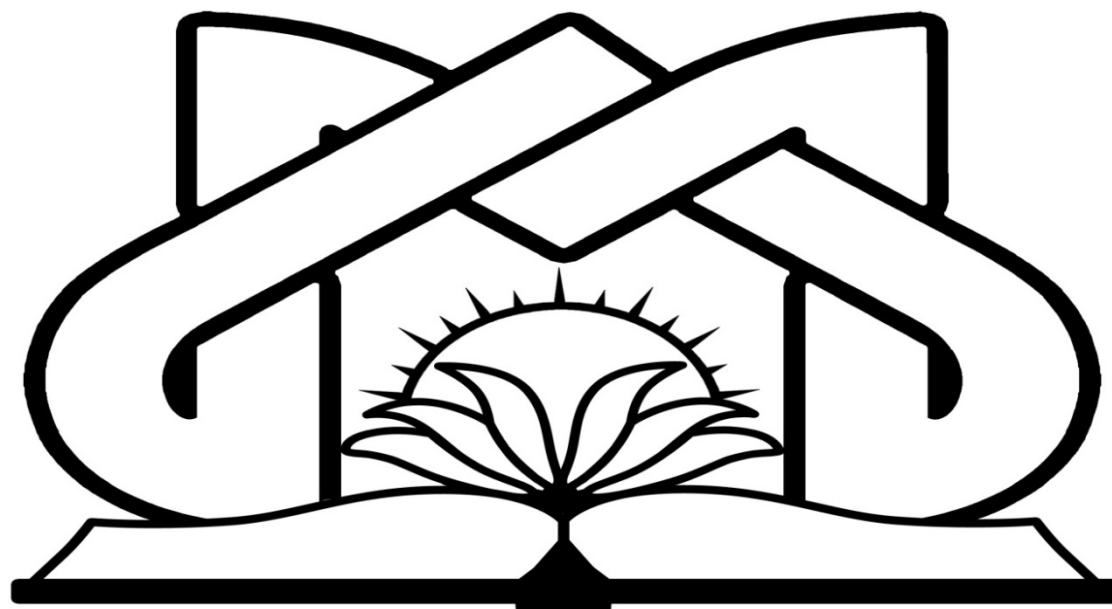

برنامه راهبردی دانشکده طب سنتی ایرانی دانشگاه علوم پزشکی قم سال ۱۳۹۳

دانشکده طب سنتی ایرانی

بسمه تعالی

برنامه راهبردی دانشکده طب سنتی قم

مقدمه

مکتب طب سنتی شامل انواع روشهای بهداشتی و درمانی می باشد که دارای سابقه علمی بسیار طولانی می باشد، از حکمای دوران قبل از میلاد چون بقراط تا حکمای بزرگی چون جالینوس، محمد بن زکریای رازی، علی بن عباس مجوسی اهوازی، شیخ الرئیس ابوعلی سینا، سید اسماعیل جرجانی، محمد حسین عقیلی خراسانی و بسیاری دیگر در شکل گیری این مکتب نقش داشته اند.

با یک نگاه اجمالی و واقع بینانه به مبانی طب سنتی به راحتی می توان به کاربردی بودن این طب پی برد. از جمله مبانی بسیار مهم طب سنتی، مبانی مزاجی آن می باشد که بر این اساس برای بدن انسان، سن، جنس، محل زندگی، شغل، فصول سال و... مزاجهای مختلفی در نظر گرفته می شود. برطبق این مبانی، اقدامات بهداشتی و درمانی متعددی را در شرایط مزاجی مختلف می توان انجام داد و چه بسا یک درمان واحد در شرایط مزاجی مختلف، تأثیرات مختلفی نیز داشته باشد. و چه بسیار تحقیقات علمی که با در نظر گرفتن مبانی طب سنتی قابل انجام خواهد بود.

از نظر مکتب طب سنتی تحقیقات نه فقط در مورد گیاهان دارویی (که گیاه درمانی یکی از روش ها در میان روش های متعدد طب سنتی به حساب می آید)، بلکه در مورد تمامی روش های بهداشتی و درمانی طب سنتی و با در نظر گرفتن اصول و مبانی آن بایستی انجام شود.

یکی از خصوصیات برجسته طب سنتی، سلامت محور بودن آن است. طب سنتی ایرانی از گام اول که تعریف پزشکی می باشد سلامت محور است. در کتاب ارزشمند هدایه المتعلمین فی الطب (اولین کتاب طب فارسی تألیف حکیم آخوینی در قرن چهارم هجری)، طب را اینگونه تعریف کرده است:

« بجشکی پیشه ای بود که سلامتی را نگاه دارد و چون رفته بود باز آرد از روی علم و عمل».

هم چنین طب سنتی ایرانی در شاخه طب عملی به دو شاخه اصلی تقسیم می شود: علم حفظ الصحه (شامل کلیه دستورات العمل های لازم برای حفظ سلامتی) و علم معالجات (شامل غذا درمانی و دارو درمانی و اعمال یداوی). در علم حفظ الصحه به شش اصل ضروری برای زندگی (سته ضروریه) شامل ۱. آب و هوا ۲. خوراکی ها و نوشیدنی ها ۳. خواب و بیداری ۴. حرکت و سکون ۵. احتباس و استفراغ ۶. حالات روحی و روانی، توجه خاص می شود.

با توجه به مطالب ذکر شده، می توان مکتب طب سنتی را دارای توانایی لازم در کمک به حل بسیاری از معضلات پزشکی امروز دانست که می تواند به عنوان یار و یاور در کنار پزشکی امروز جهت برطرف کردن مشکلات مردم، عمل نماید.

درتعالیم و آموزه‌های مکتب طب سنتی، ظرفیتی نهفته است که با کشف، تبیین و کاربردی کردن آن، می‌توان در پیشگیری و درمان بیماری‌ها از آنها بهره برد و در پرتو آن حکیمان و پزشکان شایسته و فرهیخته تربیت کرد. لذا یکی از مهمترین رسالت دانشکده های طب سنتی، تقویت آموزش و پژوهش و ارایه راهکارهای علمی و عملی برای برطرف کردن نیازهای متنوع و فزاینده جامعه، در زمینه پزشکی و هدایت جامعه به سمت خوداتکایی و افزایش مشارکت مردم در اعتلای نظام سلامت خواهد بود. دانشکده طب سنتی قم، بار اصلی تحقق رسالت خود را بر دوش اعضاء هیات علمی و مدیران خود دانسته و در این راستا مشارکت دانشجویان، کارکنان اداری شایسته، کارآمد و سازگار با شرایط دانشگاه را ضروری می‌داند.

ماموریت ها

- ۱- احیاء و توسعه طب سنتی ایرانی
- ۲- ارتقاء سلامت جامعه (سلامت محوری) با تکیه بر اصول حفظ سلامتی از دیدگاه طب سنتی ایرانی
- ۳- تولید علم در زمینه طب سنتی ایرانی
- ۴- استفاده از اصول و مبانی طب سنتی ایرانی در پژوهش‌های علوم پزشکی
- ۵- ایجاد بستر مناسب آموزش و پژوهش در زمینه طب سنتی ایرانی
- ۶- پاسخگویی به نیازهای اساسی پژوهشی در زمینه طب سنتی ایرانی
- ۷- ارتقا جایگاه علمی دانشگاه در زمینه طب سنتی ایرانی
- ۸- استانداردسازی واژه‌ها و روش های تشخیصی، پیشگیری و درمانی طب سنتی ایرانی
- ۹- بکارگیری علمی روش های تشخیصی، پیشگیری و درمانی طب سنتی، جهت ارائه خدمات بهداشتی درمانی
- ۱۰- مشارکت در نهادینه کردن طب سنتی ایرانی در دانش پزشکی
- ۱۱- تعیین جایگاه طب سنتی ایرانی در دانش پزشکی
- ۱۲- تلاش در جهت تولید علمی دانش و داروهای بومی و بکارگیری مناسب آن
- ۱۳- تقویت خودباوری و اتکاء به نفس در بین دانشجویان و نخبگان نسبت به میراث علمی اسلامی و ملی
- ۱۴- یافتن مداخلات مناسب در حل معضلات پزشکی با تکیه بر طب سنتی ایرانی

اهداف

ارائه خدمات آموزشی در زمینه طب سنتی ایرانی
ارائه راهکارهای پژوهشی در زمینه طب سنتی ایرانی

ارائه راهکارهای بهداشتی- درمانی صحیح و علمی طب سنتی، جهت ارتقاء سلامت جامعه

اهداف اختصاصی در حوزه خدمات آموزشی

۱. شناسایی و گسترش آموزه‌های موجود در طب سنتی ایرانی
۲. ارائه برنامه‌های آموزشی جهت دانشجویان دوره دکترای تخصصی طب سنتی ایرانی
۳. ارائه برنامه‌های آموزشی طب سنتی جهت گروه پزشکان و پیراپزشکان
۴. ارائه برنامه‌های آموزشی طب سنتی جهت کارکنان دانشگاه
۵. ارائه برنامه‌های آموزشی طب سنتی جهت عموم جامعه
۶. همکاری در برگزاری کارگاه‌های مرتبط با طب سنتی
۷. ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی
۸. ارتقای دانش آموختگان دانشگاه به لحاظ دانش، بینش، نگرش و مهارت
۹. ارتقای اخلاقی دانش‌آموختگان بر اساس تعالیم اسلامی
۱۰. ارتقای جایگاه دانشگاه در رتبه‌بندی‌های آموزشی در سطح کشور

اهداف اختصاصی در حوزه خدمات پژوهشی

- ۱- احیا میراث مکتوب طب سنتی ایرانی
- ۲- تبیین و بازنگری متون طب سنتی
- ۳- مقایسه طب سنتی ایرانی با سایر مکاتب طب
- ۴- انجام پژوهش‌های کاربردی علوم پایه مرتبط با طب سنتی جهت ارتقا دانش علوم پایه و بالینی پزشکی
- ۵- شناسایی راهکارهای توسعه علوم پایه با توجه به دیدگاه‌های طب سنتی ایرانی
- ۶- استانداردسازی واژه‌ها و روش‌های تشخیصی، پیشگیری و درمانی طب سنتی ایرانی
- ۷- بررسی روش‌های پژوهش در حوزه علوم پایه با توجه به دیدگاه‌های طب سنتی ایرانی و راهکارهای ارتقای آن
- ۸- بررسی راهکارهای نهادینه کردن ارتباط علوم پایه با علوم بالینی طب سنتی جهت انجام پژوهش‌های مشترک و اهداف مشترک
- ۹- ظرفیت‌سازی و ایجاد بستر مناسب جهت انجام تحقیقات

- ۱۰- انجام پژوهش‌های کاربردی علوم بالینی مرتبط با طب سنتی جهت ارتقا دانش علوم بالینی پزشکی
- ۱۱- بررسی و شناسایی راهکارهای نهادینه کردن کارآزمایی‌های بالینی جهت رفع خلا موجود در انجام پژوهش‌های بالینی
- ۱۲- شناسایی راهکارهای توسعه علوم بالینی با توجه به دیدگاه‌های طب سنتی ایرانی
- ۱۳- بررسی نقش آموزه‌های طب سنتی در پیشگیری و درمان بیماری‌ها
- ۱۴- برگزاری کارگاه طب سنتی با محوریت مطالعات علوم پایه و علوم بالینی
- ۱۵- برگزاری همایش طب سنتی با محوریت مطالعات علوم پایه و علوم بالینی
- ۱۶- برقراری و گسترش ارتباطات بین مراکز تحقیقاتی و آموزشی طب سنتی ایران با سایر مراکز طب سنتی در خارج از کشور
- ۱۷- برگزاری دوره‌های فرصت مطالعاتی مرتبط با طب سنتی

اهداف اختصاصی در حوزه خدمات بهداشتی - درمانی

- ۱- شناسایی و ارائه راهکارهای طب پیشگیری با محوریت اصول طب سنتی ایرانی، به منظور کاهش بار بیماریها
- ۲- فرهنگ سازی در مورد سبک زندگی مطابق با مبانی طب سنتی، جهت حفظ سلامت افراد جامعه
- ۳- راه اندازی درمانگاه و کلینیک ویژه طب سنتی
- ۴- ساماندهی درمانگران طب سنتی
- ۵- گسترش مراکز مجاز دانشگاهی در زمینه عرضه گیاهان دارویی

تجزیه و تحلیل عوامل استراتژیک محیطی برنامه

عوامل استراتژیک محیط بیرونی (ماتریس EFEM)

تجزیه و تحلیل عوامل استراتژیک محیط بیرونی (ماتریس EFEM) دانشکده طب سنتی

امتیاز وزنی	ضریب	وزن (۱۰۰-۰)	عوامل محیط بیرونی
		۱۰	بستر مناسب جهت گسترش طب سنتی با توجه به اعلام سیاست های کلان سلامت از سوی مقام معظم رهبری
		۹	همکاری معاونت طب سنتی وزارت بهداشت و درمان در گسترش طب سنتی
		۹	تمایل معاونت آموزشی، پژوهشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی قم به گسترش طب سنتی
		۷	امکان جذب اساتید دانشگاه های مادر با توجه به موقعیت جغرافیایی استان
		۵	وجود مؤسسات آموزش عالی علوم اسلامی و انسانی
		۷	وجود برخی از اساتید طب سنتی در شهر قم
		۴	داشتن تفاهم نامه با مرکز تحقیقات کارآزمایی بالینی طب سنتی دانشگاه شاهد تهران
		۵	وجود برخی از شرکت های داروسازی مرتبط با گیاهان دارویی در استان قم
		۷	وجود کتابخانه مرحوم آیت الله مرعشی نجفی (حاوی نسخ ارزشمند طبیبی) در قم
		۵	وجود موسسه احیای طب طبیعی در قم
		۸	نداشتن فضای فیزیکی مناسب جهت گسترش امکانات دانشکده طب سنتی
		۸	کمبود سهم اعتبارات و بودجه های دانشگاه جهت تخصیص به طب سنتی
		۷	عدم توجه برخی از اعضای هیات علمی دانشگاه به فعالیت در حیطه طب سنتی
		۹	نداشتن اعضای هیات علمی مرتبط با گیاهان دارویی و فارماکونوزی در دانشگاه
		۱۰۰	جمع

فرصت ها
(۱-۴)

تهدیدها
(۱-۴)

عوامل استراتژیک محیط درونی (ماتریس IFEM)

تجزیه و تحلیل عوامل استراتژیک محیط درونی (ماتریس EFEM) دانشکده طب سنتی

امتیاز وزنی	ضریب ب	وزن (۰-۱۰۰)	عوامل محیط درونی
		۱۰	وجود اعضای هیات علمی متخصص طب سنتی ایرانی
		۷	تمایل اعضای هیات علمی به ارتقای مرتبه علمی
		۹	دانشجویان توانمند و با استعداد
قوت‌ها (۳-۴)			
		۹	کمبود اعضای هیأت علمی متناسب با نیازهای دانشکده
		۹	کمبود نیروی انسانی کارشناس
		۵	کافی نبودن اعتبارات اختصاص یافته
		۹	نداشتن تعرفه درمانی مصوب
		۵	ضعف در بستر فناوری اطلاعات و سامانه‌های نرم‌افزاری موجود
		۵	نداشتن کتابخانه مناسب طب سنتی
		۷	کمبود امکانات رفاهی جهت دستیاران طب سنتی
		۹	کمبود تجهیزات آموزشی، پژوهشی و درمانی
		۷	کمبود فضای فیزیکی
		۹	عدم راه اندازی درمانگاه طب سنتی
ضعف‌ها (۱-۲)			
		۱۰۰	جمع

اهداف سالیانه و برنامه عملیاتی دانشکده طب سنتی در سال ۹۳

اهداف آموزشی:

۱. توسعه مهارت‌ها و توانمندسازی آموزشی اعضای هیأت علمی
۲. توسعه مهارت‌ها و توانمندسازی آموزشی دستیاران طب سنتی
۳. داشتن برنامه‌های آموزش مداوم
۴. داشتن برنامه‌های آموزش کلیه گروه‌های پزشکی و عموم جامعه
۵. جذب اعضای هیأت علمی تمام وقت
۶. استفاده از منابع علمی اسلامی و بومی در آموزش

ردیف	هدف	اقدامات لازم	هزینه	زمان	مسئول
۱	توسعه مهارت‌ها و توانمندسازی آموزشی اعضای هیأت علمی	داشتن جلسات مباحثه علمی هفتگی جهت کلیه اعضای هیأت علمی دانشکده		در طول سال	ریاست دانشکده معاون دانشکده مدیر امور عمومی
		دعوت از اساتید دانشگاه قم و سایر دانشگاه‌ها جهت حضور در جلسات مباحثه علمی			
		شرکت اعضای هیأت علمی در کارگاه‌های آموزشی دانشگاه‌های داخلی			
۲	توسعه مهارت‌ها و توانمندسازی آموزشی دستیاران طب سنتی	داشتن جلسات مباحثه علمی هفتگی جهت کلیه دستیاران طب سنتی دانشکده			
		دعوت از اساتید دانشگاه قم و سایر دانشگاه‌ها جهت حضور در جلسات مباحثه علمی			
۳	داشتن برنامه‌های آموزش مداوم	ارائه برنامه‌های حفظ سلامتی در دوره‌های آموزش مداوم			
		ارائه برنامه‌های درمان بیماری‌ها با استفاده از طب سنتی و گیاهان دارویی			
۴	داشتن برنامه‌های آموزش کلیه گروه‌های پزشکی و عموم جامعه	ارائه برنامه‌های آموزشی طب سنتی جهت گروه پزشکان و پیراپزشکان			
		ارائه برنامه‌های آموزشی طب سنتی جهت کارکنان دانشگاه			
۵	جذب اعضای هیأت علمی تمام وقت	جذب هیأت علمی طب سنتی		در طول سال	ریاست دانشکده معاون دانشکده مدیر امور عمومی
		جذب هیأت علمی داروسازی سنتی			
۶	استفاده از منابع علمی اسلامی و بومی در	داشتن کتابخانه مناسب طب سنتی و اسلامی - داشتن منابع الکترونیک طب سنتی و اسلامی			

اهداف پژوهشی:

۱. داشتن پژوهش های مناسب بر حسب اولویت ها
۲. مشخص نمودن اولویت های پژوهشی
۳. توسعه مهارت ها و توانمندسازی پژوهشی اعضای هیأت علمی

ردیف	هدف	اقدامات لازم	هزینه	زمان	مسئول
۱	داشتن پژوهش های مناسب بر حسب اولویت ها	ارائه طرح های پژوهشی کتابخانه ای مرتبط با طب سنتی		در طول سال	ریاست دانشکده
		ارائه طرح های پژوهشی آزمایشگاهی و حیوانی			معاون دانشکده
		ارائه طرح های پژوهشی بالینی			مدیر امور عمومی
۲	مشخص نمودن اولویت های پژوهشی	ارائه اولویت های پژوهش علوم پایه			
		ارائه اولویت های پژوهش بالینی			
۳	توسعه مهارت ها و توانمندسازی پژوهشی	برگزاری کارگاه پژوهشی طب سنتی با محوریت مطالعات علوم پایه			
		برگزاری کارگاه پژوهشی طب سنتی با محوریت کارآزمایی های بالینی			

ردیف	هدف	اقدامات لازم	هزینه	زمان	مسئول
۱	داشتن پژوهش های مناسب بر حسب اولویت ها	ارائه طرح های پژوهشی کتابخانه ای مرتبط با طب سنتی		در طول سال	ریاست دانشکده معاون دانشکده مدیر امور عمومی
		ارائه طرح های پژوهشی آزمایشگاهی و حیوانی			
		ارائه طرح های پژوهشی بالینی			
۲	مشخص نمودن اولویت های پژوهشی اعضای هیأت علمی	ارائه اولویت های پژوهش علوم پایه			
		ارائه اولویت های پژوهش بالینی			
		برقراری و گسترش ارتباطات بین مراکز تحقیقاتی طب سنتی ایران با سایر مراکز			
		: افزایش توانمندی اعضای هیأت علمی در نگارش مقالات علمی شرکت اعضای هیأت علمی در همایش های علمی			

اهداف درمانی:

افزایش پوشش خدمات بهداشتی و درمانی طب سنتی به مردم استان قم

۱-۱- راه اندازی درمانگاه و داروخانه طب سنتی

۱-۲- به کارگیری پزشکان و پیراپزشکان مجرب در امر درمان طب سنتی در درمانگاه طب سنتی

۱-۳- آموزش روشهای درمانی به پزشکان و پیراپزشکان

۱-۴- آموزش خود مراقبتی جهت عموم مردم

هدف	اقدامات لازم	زمان	مسئول
راه اندازی درمانگاه و داروخانه طب سنتی	هماهنگی با معاونت درمان و آموزش جهت تعیین تعرفه درمان	۶ماه اول سال	سرپرست دانشکده
	هماهنگی با معاونت درمان و آموزش و توسعه جهت راه اندازی داروخانه طب سنتی	۶ماه اول سال	سرپرست دانشکده
	هماهنگی با معاونت آموزش و توسعه جهت تامین پرسنل مورد نیاز درمانگاه و داروخانه	۶ماه اول سال	سرپرست دانشکده
	هماهنگی با معاونت آموزش و توسعه جهت تامین تجهیزات مورد نیاز درمانگاه	۶ماه اول سال	سرپرست دانشکده
به کار گیری پزشکان و پیراپزشکان مجرب در درمانگاه طب سنتی	هماهنگی با معاونت آموزش و درمان جهت رفع مشکلات اداری	طول سال	سرپرست دانشکده و مدیر امور عمومی
	برنامه ریزی و هماهنگی جهت حضور پزشکان و پیراپزشکان در درمانگاه طب سنتی	طول سال	سرپرست و معاونت دانشکده و مدیر امور عمومی
آموزش روشهای درمانی به پزشکان و پیراپزشکان	هماهنگی با معاونت آموزش جهت رفع مشکلات اداری و قانونی	طول سال	سرپرست و معاونت و مدیر امور عمومی
	تامین فضای آموزشی جهت پزشکان و پیراپزشکان		
	برنامه ریزی و اجرای کلاسهای آموزشی		
ترویج سبک زندگی سالم و روشهای خود مراقبتی	حضور در برنامه های صدا و سیما جهت فرهنگ سازی و آموزشهای خود مراقبتی و ارائه روشهای حفظ سلامتی در درمانگاه طب سنتی	طول سال	سرپرست دانشکده و معاونت دانشکده
	برپایی کارگاههای آموزشی خود مراقبتی جهت عموم مردم	طول سال	سرپرست دانشکده و معاونت

اهداف منابع ، نیروی انسانی و تجهیزاتی :

توسعه کمی و کیفی منابع انسانی (افزایش نیرو و بکارگیری نیروی متخصص و آموزش دیده) در دانشکده و درمانگاه طب سنتی

۱-۱- اصلاح ساختار نیروی انسانی دانشکده تا پایان سال ۹۳ (تصویب چارت اداری مصوب)

۱-۲- جذب و به کارگیری نیروی انسانی مورد نیاز در دانشکده و درمانگاه طب سنتی

۱-۳- آموزش نیروی بکارگیری شده (پذیرش و اداری و آموزش)

۱-۴- مطالعه و طراحی نظام توسعه شاخص ها و استانداردهای عملکردی در اداره امور دانشکده و درمانگاه طب سنتی

هدف	اقدامات لازم	زمان	مسئول
توسعه کمی و کیفی منابع انسانی (افزایش نیرو و بکارگیری نیروی متخصص و آموزش دیده) در دانشکده و درمانگاه طب سنتی	هماهنگی با معاونت آموزش و توسعه منابع انسانی دانشگاه جهت بکارگیری نیروی انسانی مورد نیاز با اولویت نیروهای علاقمند به طب سنتی (اداری، آموزشی و خدماتی)	۶ماه اول سال	مدیر امور عمومی و اداری سرپرست دانشکده
	اصلاح ساختار نیروی انسانی دانشکده تا پایان سال ۹۳ (تصویب چارت اداری مصوب و ابلاغ به دانشکده)	۶ماه اول سال	مدیر امور عمومی و اداری سرپرست دانشکده منابع انسانی دانشگاه
	جذب و به کارگیری نیروی انسانی مورد نیاز در دانشکده و درمانگاه طب سنتی	در طول سال	مدیر امور عمومی و اداری سرپرست دانشکده منابع انسانی دانشگاه
توسعه کمی و کیفی تجهیزات سرمایه ای دانشکده	هماهنگی با معاونت آموزش و توسعه جهت تامین تجهیزات مورد نیاز دانشکده و درمانگاه طب سنتی	در طول سال	امور اداری سرپرست دانشکده معاونت آموزشی
توسعه برنامه های فرهنگی ، دانشجویی دانشکده	اجرای برنامه های فرهنگی ، دانشجویی ابلاغی از حوزه معاونت دانشجویی ، فرهنگی دانشگاه	در طول سال	مدیر امور عمومی و اداری سرپرست دانشکده معاونت دانشجویی فرهنگی
توسعه برنامه های مالی و اعتباری دانشکده	هماهنگی با معاونت آموزش و توسعه منابع انسانی دانشگاه جهت رفع مشکلات مالی و اعتباری دانشکده	در طول سال	مدیر امور عمومی و اداری سرپرست دانشکده معاونت آموزشی و توسعه دانشگاه
	جذب اعتبارات از معاونت محترم طب سنتی وزارت بهداشت	در طول سال	